

**TELEKOMÜNİKASYON
SEKTÖRÜNDE DÜZENLEMELERE
YÖNELİK GELİŞMELER BÜLTENİ**

**Sektörel Araştırma ve Stratejiler
Dairesi Başkanlığı**

KASIM 2008
TK-SAS-2008-11

BT Kamuya Açık WiFi Konusuna Odaklanıyor

Yerleşik işletmeci BT, yeni bir fiyat yapısı ve daha fazla kablosuz erişim noktası sunarak kamuya açık WiFi bağlantı hizmetini yenilemiştir. Yeni fiyatlar tüketicilere aylık sözleşmeyle üye olma veya kullanılan dakika başına ödeme seçeneklerini sunmaktadır. BT, Avrupa'da şebekesine 2.500 adet kablosuz erişim noktası eklediğini açıklamıştır. Böylece aboneler İngiltere'de ve İrlanda'da 100.000, diğer ülkelerde 50.000 alanda bağlantı kurabilecektir.

BT'nin açık alan hizmeti, kayıtlı tüketicilere İngiltere, İrlanda ve diğer Avrupa ülkelerinde kamuya açık WiFi kablosuz erişim noktası ile internete bağlanabilme imkanı vermektedir. Tüketiciler, bu kablosuz erişim noktalarının birinden internete bağlandıkları dakika başına 0,15 Sterlin ödeyebilecekleri gibi BT'nin minimum 12 ile 18 ay arasında sözleşme dönemi içeren üçer aylık ödeme planlarından birine üye olabilmektedir. BT'nin açık alan kullanıcıları için, WiFi kablosuz erişim hizmeti sunan rakibi T-Mobile ile İngiltere'de dolaşım anlaşması bulunmaktadır.

Bu hizmet için BT'nin en önemli rakiplerinden birisi TheCloud'dır. Avrupa çapında da kablosuz erişim noktasına sahip olan TheCloud, saati 4,5 Sterlinden bağlandığın kadar öde(pay-as-you-go) şeklinde WiFi bağlantı imkanı sunmaktadır. Bu şekilde; bağlantı ücreti dakikası 0,075 Sterlin ile BT'nin dakika fiyatına göre daha ucuz olmaktadır. TheCloud'ın aylık abone ücreti, bir aylık limitsiz erişim için 6,99 Sterlin'den başlamaktadır. Bu fiyat, BT'nin en düşük abonelik ücretinden daha fazla, ancak BT'nin limitsiz kullanım fiyatına göre oldukça düşüktür.

Genişbant bağlantısının sağlanması konusunda BT ile rekabet için mobil operatörlerin mobil genişbant paketleri kullanması en uygun yol olarak görünmektedir. Gerçekten de

mobil genişbant yükselen popülaritesi göz önüne alındığında (İngiltere’de 2008 sonu itibariyle 13,5 milyon mobil genişbant abonesinin olacağı tahmin edilmektedir) bu hizmet için ciddi bir büyüme zor görünmektedir. Buna rağmen BT açık alan ve benzer hizmetlerin mevcut olduğu yerlerin mobil veri dolaşım potansiyeli bulunmaktadır. Hala mobil şebekelerde veri dolaşımının yüksek maliyeti konusunda endişe duyulmaktadır. Dolayısıyla; kamuya açık WiFi ağların büyük potansiyeli, şehirdışında bulunduğu sürece internete kolayca erişmek isteyen iş müşterilerinde yatmaktadır.

Sayısal Pay Tartışması Derinleşiyor

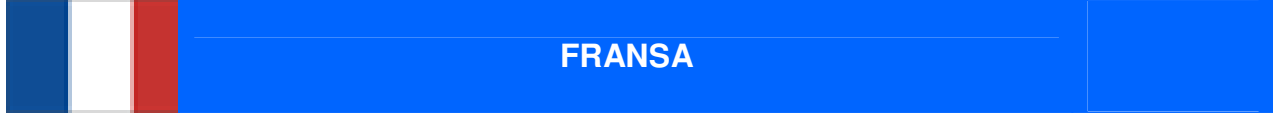
BBC’nin verdiği bilgiye göre; İngiltere’nin telekom otoritesi OFCOM, eleştirilere bağlı olarak sayısal pay frekansının tasfiyesi amacıyla planlarını yeniden gözden geçirmeyi düşünmektedir. 2012 yılında İngiltere’nin tamamı sayısal televizyona geçecek ve bütün analog yayınlar duracaktır. Televizyona ayrılmış frekansın en az %30’unun açık artırım ile tahsisi mümkün olacaktır.

OFCOM, daha önce frekansın optimum kullanımının sağlanması ve tüketicilerin ilgisinin artırılması amacıyla spektrumun nasıl tahsis edileceğini kararlaştırmak için hedeflerinin ana hatlarını açıklamıştır. Otorite, ilk önerisini 2006 Aralık’ta yayınlamış ve bunu birkaç aylık müzakere süreci izlemiştir. Sonunda OFCOM, spektrum lisansının en yüksek teklifi verene tahsis edilmesi ve nihai lisans sahiplerine spektrumu nasıl kullanacaklarını (mobil genişbant, mobil TV veya diğer genişbant amaçlar için) belirleme imkanı verilmesi gibi pazara dayalı bir yaklaşımı benimsemiştir.

İngiltere tamamen sayısal TV’ye geçilmesini hedefleyen tek ülke değildir. Avrupa çevresinde sayısal payın nasıl gerçekleştirileceği konusu tartışılmaktadır. Telekomdan sorumlu Avrupa Komisyonu üyesi Vivianne Reding, yayın hizmetlerinin dışındaki yeni kullanıcılara özel bir şekilde spektrum tahsis edilmesi konusuna destek verdiğini ifade etmiştir ve mobil genişbantın yaygınlaşmasının önemini vurgulamıştır. Reding, UHF frekansının, mobil genişbant ağlara sabit hizmetlerle doğrudan daha fazla rekabet

imkanı sağlaması gerektiği ve kırsal kesimdeki insanların genişbant ağlara bağlanma imkanı vermesi gerektiğini söylemiştir.

OFCOM, uyumluluğun ve spektrumun verimli kullanılmasının pazarı ilgilendirdiği ve pazara dayalı bir yaklaşımın regülasyona ihtiyaç duyulmaksızın doğal olarak benzer bir uyumu oluşturacağını düşünmektedir.

ARCEP'in Mobil Sonlandırma Ücretleri Hakkında Komisyonun Yorumları

Fransız düzenleyici otoritesi ARCEP'in, Temmuz 2009-Aralık 2010 tarihleri için mobil sonlandırma ücretleri hakkındaki taslak düzenlemesi, Avrupa Komisyonu tarafından Avrupadaki en iyi uygulama olarak değerlendirilmiştir. ARCEP bu taslak düzenlemesi ile tam dağıtılmış maliyetler (FAC: fully allocated costs) yaklaşımını terk ederek, uzun vade artan maliyetler (LRIC) yöntemine geçmiştir.

Komisyon, ARCEP'in mobil pazarda 3. sırada bulunan Boyugues Telecom'un lehine asimetrik mobil sonlandırma ücretleri getirmesini eleştirirken; verimli bir işletmecinin uzun vade artan maliyetlerine çekilmesi amaçlanan simetrik mobil sonlandırma ücretleri hedefini övgüyle karşılamıştır.

ARCEP Yeni Mobil Numaralar Hakkında Kamuoyu Görüşü Alıyor

10 Kasım 2008 tarihi itibarıyla ARCEP, mobil numara talebi ve "07" numara alanı ile ilgili kamuoyu görüşlerine başvurmuştur. "06" kodlu 10 haneli numaralar halihazırda mobil hizmetlere ayrılmış durumdadır.

Fransa'da, Haziran 2008 itibarıyla mevcut mobil telefon abone sayısı 54 milyondur. GSM/UMTS işletmecileri ile sanal mobil şebeke işletmecilerine, "06" alanında toplam 77 milyon numara tahsis edilmiş bulunmaktadır. ARCEP mobil telefon aboneliğindeki artış

trendinin aynı şekilde devam etmesi halinde, "06" alanındaki numaraların talebi 2010 yılına kadar karşılamaya devam edeceğini tahmin etmektedir.

ARCEP, bazı yeni uygulamaların (insan-makine, makine-makine arası aramalar, akıllı arabalar, mobil ödemeler vb.) numara ihtiyacını arttırabileceğini, bu nedenle "07" alan kodlu numaraların da mobil kullanıma tahsis edilmesinin değerlendirilmesi gerektiğini düşünmektedir.

Hava Araçlarında Mobil İletişim

Hatırlanacağı üzere Nisan 2008 tarihinde Avrupa Komisyonu mobil iletişim hizmetlerin hava araçlarında kullanılmasına yönelik bir karar almıştı. Bu kapsamda, ARCEP, 13 Kasım 2008 tarihinde uçaklarda mobil iletişimin sağlanmasına ilişkin iki düzenlemeyi kabul etmiştir.

Bahsekonu iki karar sırasıyla; hava araçlarında mobil iletişim sunulması için frekans bantlarının tahsisi ve hava araçlarında kullanılacak ekipmanın teknik şartları ile ilgilidir.Sözkonusu kararların uygulamaya girmesi için elektronik haberleşmeden sorumlu Bakan tarafından onaylanması gerekmektedir.

SMS Spam ile Mücadele

21 Ekim 2008'de Fransız Telekom İşletmecileri Birliği, Endüstri Bakanlığı ile birlikte istenmeyen SMS spamları ile mücadele için bir raporlama sistemi tanıttı. Benzer bir sistem halen e-posta ile alınan spamler için kullanılmaktadır.

Tanıtilan uygulama kapsamında, SMS spamı alan kullanıcıların, bu mesajları özel bir numara olan "33700"e yönlendirmesi istenmektedir. Hizmet sağlayıcının şüpheli mesaj trafiğini tespit eden sistem, mobil şebeke işletmecisini haberdar etmektedir. Mobil şebeke işletmecileri durumun ciddiyetine göre tedbirler almaktadır. 16 Kasım 2008 itibariyle yeni sisteme 35,000'den fazla uyarı mesajı gelmiştir. Sistemle ilgili bilgileri içeren bir internet sitesinin kurulması da planlanmaktadır.

Almanya'da düzenleyici kurum BNetzA sabit arabağlantı piyasasına ilişkin kamuoyu görüşlerini alma sürecini içeren ikinci etap çalışmasına başladı.

BNetzA 19 Kasım 2008 tarihinde ilgili piyasada Deutsche Telekom (DT) ve alternatif şebeke işletmecilerine getirilmesini planladığı yükümlülükleri de içeren konsültasyon raporunu yayımladı. İlgili tarafların görüş bildirme süresi 19 Aralık 2008 tarihinde sona erecektir.

Temmuz 2008 tarihinde yapılan bir önceki piyasa analizinde DT çağrı başlatma (call origination to services, including local call conveyance), ve sabit şebekelerde çağrı sonlandırma (call termination on fixed networks) pazarlarında etkin piyasa gücüne sahip işletmeci olarak belirlenmiş bulunmaktadır. Yeni konsültasyon sürecinde, DT'ye getirilmesi planlanan yükümlülükler arasında ise ayrımcı olmama, referans teklif yayımlama, arabağlantı ve ortak yerleşim sağlama ve LRIC metodu kapsamında ex ante fiyat kontrolüne tabi olma sayılmaktadır. Diğer taraftan alternatif şebeke işletmecilerine getirilebilecek yükümlülükler arasında da yine ayrımcı olmama, arabağlantı ve ortak yerleşim sağlama ve şeffaflık ilkelerine (şebeke ve teknik ekipmanlara ilişkin bilgilerin yayımlanması, hizmet ve kullanım şartlarının önceden açıklanması vb.) uyma yer almıştır

BNetzA Kasım ayı içerisinde 900 ve 1800 MHz spektrum bantlarının gelecekteki kullanımı hususlarını içeren konsültasyon raporunu yayımladı.

900 ve 1800 MHz spektrum bantlarının gelecekteki kullanımı hususlarını içeren konsültasyon raporuna ilişkin görüş verme süresi 19 Ocak 2009 da sona erecektir. Söz konusu raporda temel olarak daha esnek bir spektrum rejimine geçişle ilgili sorulara yer verilmiştir. BNetzA halihazırdaki durum itibarıyla halihazırdaki lisansların sona ereceği 2016 yılını beklemeden daha esnek bir spektrum politikası uygulamak istemekte ve ilgili

tarafının bu konudaki görüşleri talep edilmektedir. Sorular içerisinde değişiklik için uygun tarih belirlenmesi, 900 MHz ve 1800 MHz bandının ayrı değerlendirilip değerlendirilmeyeceği gibi hususlara değinilmektedir.

Almanya kırsal kesim genişbant altyapısını geliştiriyor.

Avrupa Birliği Komisyonu 7 Kasım 2008 tarihinde Almanya'nın kırsal kesim genişbant altyapısının geliştirilmesi için yapacağı 45 milyon Euro'luk projeyi onayladı. Söz konusu proje yedi yıllık bir süreye yayılmış ve üç eyaleti kapsamaktadır. AB Komisyonu kararında bu projenin AB devlet yardımları mevzuatına uygun olduğu ve projenin uygulanacağı bölgelerde piyasa koşullarında herhangi bir işletmenin hizmet veremeyecek olmasının da bu kararda rol oynadığı ifadelerine yer verilmiştir. Bu bölgelerde proje kapsamında seçilecek işletmecinin ayırım gözetmeme ilkesi çerçevesinde, diğer işletmecilere toptan seviyede hizmet verme yükümlülüğü bulunacaktır.

İyonize Olmayan Yayılım Ölçümü Üçüncü Ara Raporu Yayımlandı

İrlanda düzenleyici kurumu Comreg, aynı zamanda İrlanda'da frekans spektrumu yetkilendirmesinden sorumlu kuruluştur. Frekans spektrumu kullanan hizmetler, radyo ve televizyon yayıncılığı, mobil haberleşme ve internet bağlantısı gibi diğer telekomünikasyon hizmetlerinin de dahil olduğu geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır. Comreg tarafından verilen lisansların bir koşulu da her bir vericinin yaydığı iyonize olmayan yayılımın "Uluslararası İyonize Olmayan Yayılım Koruma Kuruluşu (ICNIRP)" tarafından belirlenen sınırların içinde kalmasının teminidir.

İşletmecilerin iyonize olmayan yayılımla ilgili lisans koşullarına uymalarının denetlenmesi için Comreg, ulusal düzeyde lisanslı vericilerden bazılarının etrafında yayılım incelemesi yapmaktadır. Her bir incelemede kamuya açık alanlardaki en yüksek yayılım

noktalarında iyonize olmayan yayılım seviyelerinin ölçümü yapılmaktadır. Yayımlanan son ara raporda 2008 ölçüm programının bir parçası olarak seçilen 16 yerdeki yayılım sonuçları yer almaktadır. Tüm ölçümler bu programın uygulanmasında Comreg'e yardım etmeleri için sözleşme imzalanan iki ayrı şirketin mühendisleri tarafından yapılmıştır.

İnceleme sonuç raporlarının kısaltılmış kopyaları Comreg tarafından internet sayfalarında yayımlanmaktadır. Bu sayfalardan İrlanda genelindeki GSM ve 3G baz istasyonları hakkındaki detaylara da ulaşılabilmektedir. Raporların ayrıntıları ise talep edilmesi halinde sunulmaktadır.

Rapor sonucuna göre, Eylül ve Ekim 2008 tarihlerinde 16 verici çevresinde Comreg adına yapılan ölçümlerde, belirli frekanslardaki iyonize olmayan dalga yayılım seviyelerinin uluslararası ICNIRP referans seviyelerinin altında bulunduğu, ölçülen seviyelerin iyonize olmayan yayılım toplamalarının ICNIRP tarafından yayınlanan kılavuzda tanımlanan çoklu frekans alanlarının birlikte oluşturduğu yayma kriterlerini aşmadığı tespit edilmiştir.

Telekomünikasyon Faturalarında Kalite Standardı

İrlanda düzenleyici kurumu Comreg, Mükemmeliyet İrlanda Kalite Birliği (EIQA) ile birlikte telekomünikasyon faturaları için yeni bir kalite standardını tanıtmıştır. Söz konusu standart Comreg'in talebi üzerinde EIQA tarafından en iyi uygulamaların özendirilmesi ve işletmecilerin faturaların şeffaflığı ve müşteriler tarafından istenen ayrıntıları içermesini sağlamaları amacıyla geliştirilmiştir. İşletmeciler kendi fatura formatlarını bu standartlar çerçevesinde gözden geçirerek kalite standardına uygunluğunun onayı için başvurabilecektir.

Standartın uygulanmasının gönüllülük esasına dayandığı ve işletmecilerin bu şekilde müşterilerinin isteklerini dikkate aldıklarını göstermiş olacakları ifade edilmektedir. Böylelikle tüketicilerin faturaları anlama ve değerlendirme konusundaki şikayetlerinin

çözümüne kavuşacağı belirtilerek, tüm işletmecilerin bu süreçte yer almasının beklendiği vurgulanmaktadır.

Kişisel Konum İşareti

Kişisel Konum İşareti (Personal Locator Beacon – PLB) zor durumdaki insanların ve konumlarının tespitinde, arama kurtarma acil yardım hizmetlerine katkı sağlayan taşınabilir bir frekans vericisidir. Bu cihazlar gemilerde kullanılan Acil Yardım Konum Bilgili Telsiz İşareti (EPIRB) ve uçaklarda kullanılan Acil Yardım Konum Vericisi (ELT) ile benzer biçimde çalışmaktadır. Bu üç sistem de 406 MHz'de çalışmakta ve zor durumdaki gemi, uçak veya insanların tespiti amacıyla kullanılmaktadır.

ELT ve EPIRB yıllardır kullanılan kendilerini ispat etmiş teknolojiler olup bir çok arama kurtarma faaliyetinde başarı ile kullanılmışlardır. Son teknolojik gelişmeler hafif ve elde taşınabilir boyutta cihaz üretimi mümkün hale getirmiş ve sonunda kişisel boyutta PLB'ler piyasaya sürülmüştür. Özellikle dağcılık, kayak ve avcılık ile ilgili alanlarda bu cihazların kişisel kullanımında dünya genelinde artış gözlenmektedir.

Kayıtlı PLB'lerin doğru kullanılması halinde, acil durumlarda sahibinin ve konumunun tanınması konusunda acil yardım hizmetlerine katkı sağlayacağı açıktır. Ancak bu tür cihazların aşırı artış potansiyeli ve kötüye kullanılma olasılığı acil yardım hizmetlerinde gereksiz ve yersiz bir sıkıntı yaratabilir.

Comreg uygun biçimde üretilmiş PLB cihazlarının satışını engelleyemeyeceği için, kayıtlı olmayan ve düzenlenmeyen kullanımın artmasının acil yardım hizmetlerinde sıkıntılara yol açabileceğini değerlendirmektedir. Comreg bundan sonraki PLB kullanımlarının düzenlenmesi gerektiğine inanmaktadır. Bu nedenle ilgili tüm taraflardan bu konudaki görüşlerini almak üzere bir kamuoyu yoklaması süreci başlatmıştır. Görüş alma sürecindeki temel soru, bu cihazların gemicilik ve havacılık alanları dışında kişisel kullanımının yasaklanıp yasaklanmayacağıdır. Buna ilave olarak, PLB kullanımının

lisanslaması ve zorunlu kayıtlanması ile yurtiçinde karasal amaçlı kullanımının yetkilendirilmesinin gerekip gerekmediği konularında da görüşler talep edilmektedir.

Rehber Erişim Kodunun Yanlış Kullanımı

Comreg, İrlanda'da numaralandırma planının etkin kullanılmasından sorumludur. Numara düzenlemelerinin kısa numaralara ilişkin hükmünde aşağıdaki ifade yer almaktadır:

“118xx rehber bilgisi erişim kodları sadece telekomünikasyon rehberi sorgulama hizmetleri ve çağrı tamamlama gibi bununla ilgili katma değerli hizmetlerin sunulması için kullanılabilir.”

Comreg, “Conduit” isimli işletmecinin “Dublin’de ücretsiz sabah gazetesi, Metroda 11850” konulu reklamları üzerinde bir inceleme başlatmıştır. Bu reklamlarda, 11850 numarasına gönderilecek yazılı komutlar ile bazı bilgi veya eğlence hizmetlerine ücretsiz olarak ulaşılabileceği belirtilmektedir.

Konu hakkındaki inceleme, temsilcilerin savunmaları ve diğer delillerin değerlendirilmesi sonucunda Comreg, Conduit’in sunduğu ücretsiz yazılı hizmetlerin, rehber bilgisi erişim kodu kullanım hakkındaki şartlar ile uyumlu olmadığı görüşüne varmıştır. Bunun sonucunda düzenlemeler gereğince Conduit’e uyumsuzluk ile ilgili bir bilgilendirme yazısı gönderilmiştir.

İrlanda Frekans Planı

İrlanda Frekans Planının dördüncü baskısı ilk baskısından on yıl sonra yayımlanmış bulunmaktadır. İrlanda Haberleşme Kanunu, frekans planının oluşturulması, yayımlanması ve güncelliğinin korunması konusunda Comreg’i görevlendirmektedir.

Yayımlanan bu baskı 20 Kasım 2008 tarihi itibariyle İrlanda Frekans Planının son durumunu göstermektedir. Frekans spektrumu ile ilgili daha ayrıntılı bilgiler için Comreg'in internet sayfasının ziyaret edilmesi tavsiye edilmektedir.

Plan ile ilgili dokümanın toplam on bölümü bulunmaktadır. Frekans tahsis tabloları bu bölümlerden üçünü oluşturmaktadır. 9 KHz - 27500 KHz arasındaki frekans bantları üçüncü bölümde, 27.5 MHz – 10000 MHz arasındaki frekans bantları dördüncü bölümde, 10 GHz – 1000 GHz arasındaki frekans bantları beşinci bölümde yer almaktadır. Daha sonraki bölümlerde ise dokümanın ekleri sunulmaktadır.

Her frekans bandı için İrlanda'da işletilmesine izin verilen telsiz hizmetleri ve halen kullanımda olan hizmetler hakkında bilgi verilmektedir. Ayrıca, İrlanda'da uygulanabilen ITU tahsisleri ve Avrupa ortak tahsisleri, ilgili düzenlemeler ile birlikte belirtilmektedir.

Frekans planının yeni hizmetlerin devreye girmesinin sağlanması ve uygulamadan kaldırılan hizmetlere ilişkin bantların boşaltılması amacıyla düzenli olarak güncelleneceği ifade edilmektedir. Doküman ayrıca, ITU'nun Dünya Radyokomünikasyon Konferansı neticesinde oluşan yeni uluslararası anlaşmalar ve CEPT ya da Avrupa Komisyonu kararları ile uyumun sağlanması için de değiştirilebilecektir.

İTALYA

İtalyan Düzenleyici Kurumu Agcom, Telecom Italia'dan sabit şebeke erişim hizmetlerinde rekabeti artırıcı yeni düzenlemelere gitmesini talep etti.

26 Kasım tarihinde Agcom, Telecom Italia'nın etkin piyasa gücüne sahip olduğu sabit şebeke erişim hizmetleri ve ilgili piyasalarda rekabeti artırıcı yeni düzenlemelere gitmesini istediğini duyurmuştur. 29 Haziran ile 27 Eylül 2008 tarihleri arasında Agcom tarafından yapılan konsültasyon sürecinde Telecom Italia'nın ayırım gözetmeme ilkesi dışında uygulamasında fayda görülen hususlar ele alınmıştır. Bu aşamada ilgili piyasalarda rekabeti artırma sürecinde fonksiyonel ayırma gidilmesi henüz öngörülmezken, yeni nesil şebekelere geçişte söz konusu işletmenin özellikle fiber altyapısının paylaşımı ve kullanıma açılması konusunda düzenlemeye tabi tutulması söz konusu olacaktır.

Agcom yeni nesil şebekeler konusunda araştırma projeleri hazırlıyor.

Agcom danışmanlık firmalarına yeni nesil şebekelerle ilgili 14 araştırma projesi hazırlatmaya başladı. Söz konusu raporlarda yeni nesil alternatif teknolojiler, düzenleyici yaklaşımlar, altyapı paylaşımı ve yatırım finansmanı hususları başta olmak üzere ülkedeki genişbant altyapısı hususunda önem arz edecek konular ele alınacak olup, raporların en son Temmuz 2009 tarihinde hazır olması beklenmektedir.

Radyo spektrumlarının (frekansların) kullanımı konusunda yeni düzenlemelere gidiliyor.

Geçtiğimiz ay içerisinde Agcom yeni 900 MHz ve 2100 MHz frekans bantlarının tahsis edileceğini ve 900 MHz frekansının 3G hizmetleri için kullanılacağını duyurdu. İlgili kararda zamanlamayla ilgili bir açıklamaya yer verilmemiştir. Bunun için gerekli yasal düzenlemelerin ise 2008 sonuna kadar tamamlanabileceği düşünülmektedir. Aşağıdaki tabloda hâlihazırda 2G ve 3G için kullanılan spektrum tahsisleri verilmektedir.

Tablo-1. Mevcut Spektrum Kullanımı (900-1800-2100 MHz)

Operatör	900 MHz	1800 MHz	2100 MHz (UMTS)
TIM	16 B. Şehir: 12.2 MHz Diğer Bölge: 10.2 “	15 MHz	UMTS FDD: 2X10 MHz UMTS TDD: 5 MHz
Vodafone	16 B. Şehir: 10.2 MHz Diğer Bölge: 9.0 “	15 MHz	UMTS FDD: 2X10 MHz UMTS TDD: 5 MHz
Wind	16 B. Şehir: 9.8 MHz Diğer Bölge: 7.8 “	15 MHz	UMTS FDD: 2X10 MHz UMTS TDD: 5 MHz
H3G	-----	----	UMTS FDD: 2X15 MHz UMTS TDD: 5 MHz
IPSE*	-----	----	UMTS FDD: 3 blok 2X5 MHz UMTS TDD: 5 MHz
Boşta (verilebilir)	16 B. Şehir: 1.4 MHz Diğer Bölge: 6.4 “	5 MHz (Wind'den) 20 MHz (Silahlı Kuvvetlerden)	10 MHz (2010-2020 MHz) IPSE'den alınacak spektrum
Lisans Ocak 2008 tarihinde iptal edilmiştir.			

2100 MHz bandında üç blok 2x5 MHz 3G Ekonomik Kalkınma Bakanlığı (Ministry of Economic Development) tarafından ihalesi yöntemiyle tahsis edilecektir. Açık artırma prosedürü tüm operatörlere açık olsa da, ancak piyasaya yeni giriş yapacak işletmeci üç bloğun tamamı için teklif verebilecektir. Kapsama alanı yükümlülükleri (nüfus bazında) lisans verilmesinden sonraki 30 ay içinde % 15, 60 ay içerisinde ise % 30 olarak belirlenmiştir. Lisansların sona erme süresi ise 2021 yılıdır.

Ayrıca Ekonomik Kalkınma Bakanlığı 900 MHz bandındaki spektrum kullanımının daha etkin bir duruma getirilmesi için çalışmalarına başlamıştır. Bu bant genişliğindeki yeniden yapılanmayla birlikte GSM operatörlerine ülke çapında 2x5 MHz frekansı tahsis edilecek ve eski uygulama olan 16 büyük şehir ve diğer bölgelere göre yapılan ayırım kaldırılacaktır. Yeni planlama sonucu boşa çıkacak bir blok 5 MHz bandı ise 2100 MHz

ihalesi sonrası 3G operatörlerinin hizmetine ayrılacaktır (yine ihale yöntemiyle). Burada da lisans süresi 2021 yılında sona erecektir. Söz konusu ihalelerde yeni frekans tahsisi yapılan işletmeciler piyasaya yeni giriş yapacak işletmecilere (olması halinde) eşitlik, şeffaflık ve ayırım gözetmeme ilkeleri kapsamında ulusal dolaşım (roaming) sağlamakla yükümlü olacaklardır.

Öte yandan Agcom tarafından 14 Ekim 2008 tarihinde başlatılan 2.6 GHz bandının gelecekteki kullanım hususlarına ilişkin kamuoyu görüşü alma süreci 1 Aralık 2008 tarihinde sona erecektir. Bu çerçevede 2500-2690 MHz bandının mobil haberleşme hizmetlerinin yanı sıra genişbant telsiz erişim hizmetlerinin de kullanımına açılması mümkün olacaktır. Bu kararın asıl amacı ülke çapında genişbant internet altyapısının yaygınlaşmasını sağlamaktır.

Tablo-2- 2.6 GHz Bandına ilişkin öngörülen spektrum ihale süreci

Teknoloji Yansızlık	Bant Planı	Her operatöre tahsis edilecek spektrum	Lisanslama Prosedürü	Operatör bazında bir sınırlama var mı?
İhalede teknolojik yansızlık (technology neutrality) ilkesi geçerli olacaktır. Sunulacak hizmetler: Agcom en uygun hizmet türünün Wimax tipi BWA servisleri olacağını değerlendirmektedir. Bu çerçevede Agcom konsültasyon sürecinde kullanılacak teknoloji, verilebilecek hizmetler ve kullanılabilecek şebeke ekipmanları hakkında ilgili tarafların görüşüne başvurmuştur.	Kanal: 5 MHz Eşleştirilmiş Spektrum: min. 120 MHz FDD Spektrum Eşleştirilmemiş Spektrum: Agcom iki alternatif üzerinde durmaktadır. (Birinde piyasa koşulları belirleyici tutulurken diğerinde 9 TDD bloğunun tahsisi planlanmaktadır.)	Her operatör için, Min. 10 MHz ve max. 50 MHz	Ülke çapında hizmet için ihale, zamanlama henüz belli değil.	Yok

Avrupa Komisyonunun Piyasa Analizlerine İlişkin Yorumları

13 Kasım 2008 tarihinde Avrupa Komisyonu, İspanya Düzenleyici Kurumu CMT tarafından iletilen şebeke altyapısına fiziksel erişim (piyasa 4) ve genişbant erişim (piyasa 5) piyasaları analizlerine ilişkin yorumlarını yayımlamıştır.

Komisyon CMT'nin piyasa 4'e ilişkin bildirimini ile ilgili olarak 1. evre sonunda yaptığı tahkikatı bir takım yorumlarla sona erdirirken piyasa 5'e ilişkin olarak yapılan tahkikatı 2 ay uzatma kararı almıştır.

Piyasa 5'e ilişkin olarak Komisyonun, özellikle ürün ve coğrafi tanımlanmalara dair ciddi kaygıları söz konusu olmuştur. Bu kaygıların temel hatları;

- 30 Mbps'nin üzerinde olan hizmetlerin ilgili piyasanın dışında bırakılması,
- yerel ağa ayrıştırılmış erişim işletmecileri ve kablo işletmecilerinin oluşturduğu dolaylı fiyat kısıtlarının değerlendirilmesi,
- coğrafi piyasanın tüm ülke sathı olarak belirlenmesi

konularında yoğunlaşmıştır.

CMT, Telefonica'nın etkin piyasa gücüne sahip olduğu ilgili piyasanın kapsamının tüm ülke olmasına rağmen, getirilecek yükümlülükleri iki ayrı bölge esasına göre farklılaştırmayı önermiştir.

Bu durumda CMT, Piyasa 5'e ilişkin olarak son kararını vermeyi, 2 ay ileri bir tarihe atmak durumundadır zira Avrupa Komisyonunun tahkikatının 2 nci evresinin tamamlanması gerekmektedir.

Bina İçi Kablo Döşeme

31 Ekim 2008 tarihinde CMT, bina içi kablolarla erişime ilişkin olarak simetrik yükümlülük getirme önerisini Avrupa Komisyonuna iletmiştir. Söz konusu yükümlülük herhangi bir bina içine optik fiber döşeyen ilk işletmeciye uygulanacaktır ve Erişim Direktifinin 5. maddesi ve Çerçeve Direktifinin 12. maddesindeki tesis paylaşımı hükümlerine göre, işletmecilerin etkin piyasa gücüne sahip olup olmadığına bakılmaksızın uygulanabilecektir.

Telefonica'ya Ayrıştırılmış Yerel Ağ Konusunda Verilen Ceza

3 Ekim 2008 ve 6 Kasım 2008 tarihlerinde aldığı kararlar ile CMT, Telefonica'nın ayrıştırılmış yerel ağa erişim yükümlülüğüne ilişkin olarak çok ciddi ihlallerde bulunduğunu kararlaştırmıştır.

30 Ekim 2008 tarihinde CMT, Telefonica'nın ayrıştırılmış yerel ağa ilişkin veritabanının Eylül 2006'da onaylanan Referans Yerel Ağa Erişim Teklifi uyarınca verilmesi gereken tüm bilgileri kapsamadığı ve ayrıca, Telefonica'nın rekabetçi işletmecilere, kendi perakende bölümüne verdiğiinden daha az bilgi sağlaması nedeniyle 20 milyon Avro idari para cezası kesmiştir.

6 Kasım 2008 tarihinde ise CMT, Telefonica'nın rekabetçi işletmeciler aleyhinde, Şubat 2007-Şubat 2008 tarihleri arasında ayrımcılık yapması nedeniyle ayrıca 10 milyon Avroluk bir idari para cezası uygulamıştır.

Avrupa Komisyonu Belçika'nın Sabit Hat Tarifelerini Eleştirdi

Avrupa Komisyonu, yerleşik işletmeci Belgacom'un sabit-hat hizmet ücretlerini indirmesini sağlaması için Belçika Düzenleyici Kurumu BIPT'ı uyarmıştır. Komisyonun ifadesine göre, Belçika'da 3 dakikalık çağrının ücretinin 0.212 € olduğu bunun da Avrupa

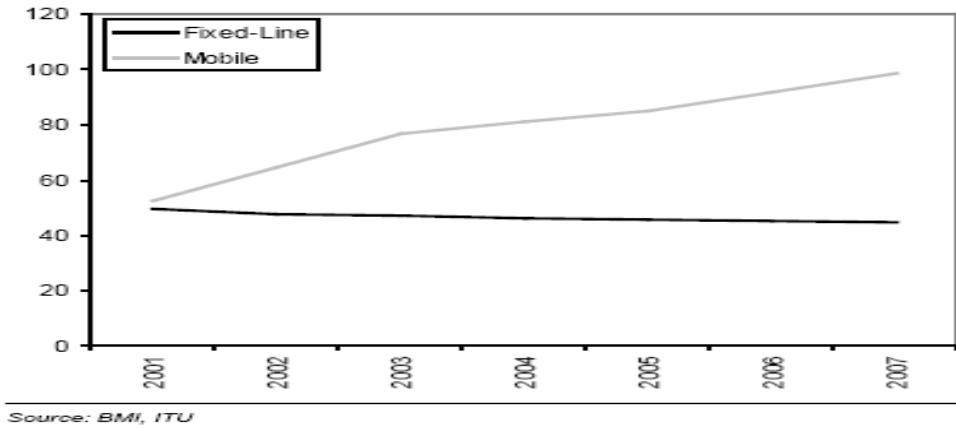
Birliği (AB) ortalaması olan 0.10€'nun iki katından fazla olduğu bildirilmiştir. Belgacom'un cevabında fiyatların aşırı olmadığı ve çağrı paketlerinin sık sık ücretsiz, ucuz tarifeli telefon konuşma ve tek ulusal tarifeyi içermesine önem verildiği belirtilmiştir.

Avrupa Komisyonu yüksek tarifelerin telekomünikasyonun düzenlemesinin etkisiz uygulamasının bir sonucu olduğunu ve halihazırda BIPT tarafından alınan önlemlerin Belçikalı tüketiciler için daha iyi ücretlendirmeye izin vermediğini belirtmiştir.

Belgacom'un mobil birimi, Proximus, abonelere daha düşük sonlandırma ücretlerine geçmedeki hatasından dolayı Temmuz ayında cezalandırılmıştır. Son dönemde Belgacom'un da benzer durumla karşı karşıya olduğu ortaya çıkmıştir.

Belçika hala yüksek bir sabit hat penetrasyonuna sahiptir, 2007 sonunda bu rakam %44,6'dır. Mobil pazarın 2008'in sonundan önce %100 oranına ulaşması beklenmektedir (Bkz.Şekil).

Belgacom'un sabit hat pazar payı toplam pazarın düşmesine rağmen yükselmiştir. Mobil hizmetler ülkede yükselmeye başladığı için sabit hat işletmecileri rekabet etmektedir. Bununla beraber, Belgacom şimdi veri hizmetlerine odaklanmakta ve sabit hizmet gelirlerinin %53'ünü ve toplam gelirlerin %27'sini veri hizmetlerinden elde etmektedir.

Şekil : Belçika Telekomünikasyon pazarları yüzde (%) oranları

OPTA'nın Fiber Şebekelere İlişkin Taslak Politika Belgesi

Hollanda düzenleyici kurumu OPTA, Kasım 2008'de KPN-Reggefiber'in fiber şebekelerine erişim tarifelerini düzenleyen taslak politika hükümlerini ilan etmiştir. Reggefiber ile birlikte KPN de bir fiber şebekesi kurmayı planlamaktadır. Fiber şebekeler mevcut bakır hatlardan sunulması mümkün olmayan HDTV gibi genişbant hizmetlerin sunulmasını mümkün kılmaktadır. OPTA'nın ilan etmiş olduğu politika taslağı rekabetin attırılması ile yeniliklerin teşviki arasında bir denge kurmaya yöneliktir. Fiber şebekelerde etkin yatırımlar teşvik edilmekte ve böylece önceden belirlenmiş tarifelerle rekabetçi işletmecilerin son kullanıcılara erişim sağlayabilmesi hedeflenmektedir. OPTA, söz konusu politika ile bir taraftan KPN ve Reggefiber diğer taraftan fiber şebekelerini kullanmak isteyen diğer taraflar için düzenleyici belirlilik sağlamaya çalışmaktadır.

Söz konusu politika belgesinin temelini OPTA tarafından erişim tarifelerine koyulan tavan fiyat teşkil etmektedir. Tavan fiyat, rekabetçi işletmecilerin yeni fiber şebekelere erişim için ödeyeceği azami tarifeleri belirlemektedir. Bunun yanında tavan fiyat, fiber şebekelere yatırım yapacaklar için belirli bir düzenleyici belirlilik sağlamaktadır. Ayrıca, tavan fiyat bu ölçüde bir yatırım için gerekli getiri oranını da ortaya koymaktadır. KPN ve Reggefiber'in aşırı kârlar elde etmesinin önüne geçilebilmesini teminen OPTA tavan fiyatı her üç yılda bir değerlendirecek ve rekabetçi işletmecilerin aşırı yüksek tarifeler ödemek durumunda kalması halinde ise OPTA tavan fiyatı düşürebilecektir.

OPTA'nın Casus Yazılımlara İlişkin Kararı

DollarRevenue adlı casus yazılıma ilişkin bir soruşturma sırasında OPTA, iki kişinin söz konusu yazılımın dağıtılmasına ve DollarRevenue adlı yazılımın farkında olmadan bir MSN solucanı (Links4all) kullanılarak kurulmasına karıştığını tespit etmiştir. Bu yolla en az 180 bin bilgisayara virüs bulaştırıldığı anlaşılmıştır.

Yasal olmayan yollarla Links4all yazılımının kurulması ve böylece internet kullanıcılarının kişisel bilgilerine ulaşılması bir suç teşkil etmektedir. Bu nedenle, 16 Ekim 2007 tarihinde OPTA'nın Internet Güvenliği Ekibi her iki kişinin de farklı bir çok yerdeki veri kayıtlarına ve hafıza cihazlarına el koymuştur. Elde edilen bilgiler Links4all yazılımı ile bu iki kişinin en az 28 bin Avro kazandıklarını ortaya çıkarmıştır. Bu iki suçlu kişiden birinin deneyimli bir iş adamı, diğerinin bir genç olduğu tespit edilmiştir. İş adamının projeye finansman sağladığı, genç olanın ise yazılımı geliştirdiği görülmüştür. Söz konusu iki kişiye Kasım 2008'de toplam 104 bin Avro ceza verilmiştir. Genç olan kişinin, ihlalin yapıldığı sürenin bir bölümünde yaşının küçük olması (çocuk yaşta olması) hafifletici sebep olarak görülmüş ve bu nedenle 16 bin Avro ceza verilmiştir. İş adamı ise, OPTA ile işbirliği yapmaya yanaşmamasının ağırlaştırıcı bir durum olarak görülmesi nedeniyle, 88 bin Avro cezaya çarptırılmıştır.

İSVEÇ

Sabit Şebekelerde Etkin Piyasa Gücüne Sahip İşletmeciler için Yeni Yükümlülükler

İsveç Posta ve Telekomünikasyon Kurumu (PTS), sabit telefon şebekelerinde etkin piyasa gücüne sahip işletmeciler için Ekim ayı sonunda yeni yükümlülükler getirmeyi öngörmüştür. Bu kapsamda, diğer işletmeciler Telia Sonera'nın şebekesinde doğrudan çağrı yapmak istedikleri zaman, Telia Sonera'nın maliyete dayalı ücretlendirmeyi sürdürmesi öngörülmüştür. Ayrıca, Telia Sonera'nın toptan hat kira bedeli sunmaya devam etmesi düşünülmektedir. Bahse konu öneriler, müzakere amacıyla görüşlerini bir ay içinde bildirmeleri için işletmecilere gönderilmiştir.

Önerilen kararlar ve istenilen yükümlülükler, kamu telefon şebekesine sabit erişim, sabit çağrı başlatma ve sabit çağrı sonlandırma ürün ve hizmet pazarları içindir. Yükümlülükler, bu pazarlara 2004'ten beri uygulanmaktadır. Önerilen yükümlülükler,

çoğunlukla önceden olduğu gibi bir istisna hariç aynı alanı kapsamaktadır. PTS tarafından önceden uygulanan yükümlülükler elektronik haberleşme pazarında rekabetin gelişmesine katkı sağlamıştır. Bu nedenle, PTS transit çağrı pazarının artık düzenlenmesine gerek duymamaktadır.

PTS Telia Sonera'yı üç pazarda etkin piyasa gücüne sahip işletmeci olarak belirlemiştir. Telia Sonera'nın yanında yaklaşık 30 işletmeci çağrı sonlandırma hizmeti sağlamaktadır. PTS, Telia Sonera'ya diğer işletmecilere toptan kiralık hat formunda sabit telefon şebekesine erişim sağlaması için bir yükümlülük uygulamıştır. Böylece işletmeciler, Telia Sonera tarafından sunulan hizmetlere eşit hizmetleri müşterilerine sunabilecektir.

PTS tarafından uygulanan yükümlülükler, pazardaki işletmeciler için büyük önem taşımakta ve Elektronik Haberleşme Kanunu'nun amaçlarına ulaşmak için çok önemli bulunmaktadır. Şebekelerin ara bağlantısında yardımcı olacak bir yükümlülük, birbirleri ile haberleşmede müşterilere, iş yerlerine ve diğer organizasyonlara olanak tanıyan ana ön koşulun bir örneğidir.

PTS Genel Müdürü Marianne Treschow, bu yükümlülükler sayesinde PTS'nin tüketicilerin sabit telefon hizmetleri için işletmecileri seçmede geniş bir yelpazeye sahip olmaya devam edeceklerini ve ayrıca işletmecilerin hizmetleri bir başkasına satarken ve ara bağlantı için ön koşul için çok fazla fiyat isteyemeyeceklerini garanti altına aldığını ifade etmiştir.

Önerilen düzenlemelerin, kamu telefon şebekesine sabit erişim, sabit çağrı başlatma ve sabit çağrı sonlandırma pazarlarında Mart 2009'da uygulanması beklenmektedir. Söz konusu kararlar işletmecilerle müzakereye ilaveten Avrupa Birliği içinde Avrupa Komisyonu ve diğer düzenleyici otoritelerle de müzakere edilecektir.

Pazarı etkileyen mevcut yükümlülükler 2004 ve 2005'te uygulanmaya konulmuştur. PTS şimdi pazar analizi ve yükümlülük kararlarının ikinci neslini uygulamaktadır. Bu ikinci dizi, elektronik haberleşme pazarında yedi alt pazarın analizini içermektedir.

YUNANİSTAN

4. Bölgesel Elektronik Güvenliği Forumu; Telekomünikasyon Ağları ve Sistem Güvenliği

Yunanistan'da, 6-7 Kasım 2008 tarihleri arasında yapılan 4.Bölgesel Elektronik Güvenliği Forumunda "Telekomünikasyon Ağları ve Sistem Güvenliği" ile ilgili konu ele alınmıştır.

Konferansın amacı, Yunanistan'da, Güneydoğu Avrupa'da ve Doğu Akdeniz'de haberleşme ağları ve hizmetlerinde elektronik güvenliği ile ilgili önemli konular hakkında kamu bilincinin artması ve bilginin yayılmasını sağlamaktır. Bu yıl içerisinde, E-devlet uygulamalarında e-güvenliğin önemli bir rolüne yer verilecektir. Elektronik ağlar yoluyla gizli bilgilerin iletimine, milli güvenlik açısından aynı ihtimam ve özen gösterilecektir.

Akademik uzmanlar ve bu alanda deneyime sahip olan özel sektör, göz önüne alınacak önemli konuları ve üstesinden gelinecek engelleri tartışacaklardır. Konferans, küçük veya büyük işletmelerde elektronik tehditlerle ilgili risk yönetimini ele alan konuları inceleyecek ve aynı zamanda etkili savunma stratejileri anlayışı sağlayacaktır.